

UUSI SHERLOCK HOLMES JUTTU

THORIN SILLAN ONGELMA

KIRJ.

A. Conan Doyle

KUVITTANUT
A. GILBERT.

ERÄÄSSÄ Cox & C: on pankin kassaholveista Charing Crossin varrella on kulunut ja kahnaantunut asiakirjalipas, jonka kanteen on maalattu minun nimeni, John H. Watson, lääket. tri, ent. sotilaslääkäri Intian armeijassa. Se on täyteen ahdettu papereita, jotka melkein kaikki ovat selostuksia niistä ihmeellisistä ongelmia valaisevista eri tapauksista, joista hra Sherlock Holmes tuon tuostakin joutui ottamaan selvää. Muutamat niistä, eikä suinkaan vähimmin mielenkiintoiset, kuvaavat vain täysin onnistumattomia

yrityksiä ja niin ollen tuskin kannattanevat kertomista, kun ne eivät sisällä mitään lopullista selitystä. Selittämätön ongelma voi kiinnittää ammattimiehen mieltä, mutta vain ärsyttää satunnaista lukijaa. Näiden keskeneräisten selostusten joukossa on esim. James Phillimorca koskeva, jota, palattuaan omaan taloonsa ottamaan sateenvarjoansa, ei sen koommin ole tässä maailmassa enää nähty. Yhtä merkillinen on kertomus Alicia-nimisestä aluksesta, joka eräänä kevät-aamuna purjehti pieneen sumupilveen, mistä se ei milloinkaan tullut ulos, eikä sen jälkeen myöskään koskaan ole kuultu mitään aluksesta tai sen miehistöstä. Kolmas huomiota ansaitseva tapaus koski Isadora Persanoa, tunnettua sanomalehtimiestä ja kaksintaistelijaa, joka tavattiin pätkähulluna edessään tulitikkulaukeus, minkä sisällä oli merkillinen, tiedemiehille tuntematon mato. Lukuunottamatta näitä ratkaisemattomia tapauksia on lippaan huos-

tassa muutamia, jotka ovat sikäli kie-toutuneet yksityisiin perhesalaisuuksiin, että monissa ylhäisissä piireissä syntyisi suuri mieltenkuohu, jos ne painattaisi. Minun ei tarvitse sanoa, ettei voi ajatellakaan luottamuksen rikkomista tällä tavoin ja että nämä selostukset eroite-taan ja hävitetään, kun hän on nyt saa-nut aikaa kiinnittääkseen huomiotansa tähän seikkaan. Jäljellä on suuri joukko enemmän tai vähemmän mielenkiintoisia tapauksia, jotka olisin voinut aikaisem-min julkaista, ellen olisi pelännyt, että yleisö alkaisi tuntea kyllästymistä, mikä saattaisi vaikuttaa epäsuotuisasti sen miehen maineeseen, jota omasta puoles-tani kunnioitan yli kaikkien muiden. Muutamissa olen itse ollut mukana ja voin puhua silminnäkijänä, kun taas toi-sissa joko en ole ollut läsnä tai on osuu-teni ollut niin vähäpätöinen, että niitä voin kuvata vain syrjäisenä henkilönä. Seuraavan kertomuksen olen ottanut omasta kokemuspiiristäni.

Oli myrskyinen lokakuun-aamu, ja pu-keutuessani huomasiin harvojen jäljellä-olevien lehtien putoilevan alas yksinäi-sestä plataanipuusta, joka koristaa ta-lomme takana olevaa pihaa. Tulin ala-kertaan aamiaiselle odottaen ystäväni olevan huonolla tuulella, sillä, niinkuin kaikki suuret taiteilijat, hän oli herkkä ympäristönsä vaikutuksille. Mutta ha-vaitsinkin hänen olevan jo ateriaansa melkein lopettamassa ja erikoisen hyvällä ja hilpeällä mielellä, hilpeydessä kuiten-kin hiukan sitä tummuuden sävyä, joka hänen iloisuudelleenkin oli ominaista.

•Oletko saanut uuden tapauksen, Hol-mes?• kysyin minä.

•Kyky tehdä päätelmiä on tosiaan tart-tuvaa, Watson,• vastasi hän. •Se on saa-nut sinut keksimään minun salaisuuteni. Tosiaan, minä olen saanut uuden tapauk-sen. Kuukauden yksitoikkoisuuden ja seisauksen jälkeen ovat pyörät taas alka-neet liikkua.•

•Saanko kuulla asian?•

•Ei siinä ole paljoa kuulemista, mutta voimmehan kuitenkin keskustella siitä, jahka olet syönyt nuo kaksi kovaksikei-tettyä munaa, joilla uusi keittäjäamme on tahtonut meitä onnellistuttaa. Niiden

tila ei liene ilman yhteyttä sen *The Fa-mily Heraldin* numeron kanssa, jonka eilen näin eteisen pöydällä. Niinkin vä-häpätöinen asia, kuin munan keittäminen, vaatii huomiota, joka ottaa vaarin ajan kulusta eikä huku tuon mainion aikakaus-kirjan rakkausromaaniiin.•

NELJÄNNESTUNTIA myöhemmin oli pöytä korjattu ja me istuimme vastakkain. Hän oli ottanut taskustaan erään kirjeen.

•Olethan kuullut puhuttavan Neil Gib-sonista, kultakuninkaasta?• sanoi hän.

•Tarkoitatko amerikkalaista senaatto-ria?•

•Samaa miestä; hän oli kerran senaat-torina jossakin lännen valtiossa, mutta hän on tunnetumpi maailman suurim-pana kultakaivosporhona.•

•Kyllä hänet tiedän. Hän on varmaan asunut Englannissa jo pitkän aikaa. Hä-nen nimensä on hyvin tuttu.•

•Niin, hän osti suuren tilan Hampshi-ressä noin viisi vuotta sitten. Kenties jo myöskin olet kuullut puhuttavan hä-nen vaimonsa traagillisesta kuolemasta?•

•Olen tosiaan, nyt muistan. Senvuoksi juuri nimenkin muistin. Mutta en tunne yksityiskohtia.•

Holmes viittasi kädellään muutamiin tuolilla oleviin papereihin.

•Minulla ei ollut aavistustakaan että joutuisin asian kanssa tekemisiin, muu-toin olisivat leikkeleeni olleet valmiina. Asia on se, että tapaus, niin suurta kohua kuin se onkin herättänyt, ei näyttänyt olevan mutkallinen. Syytetyn mielen-kiintoinen persoonallisuus ei samenna to-distusten selvyyttä. Se oli se käsitys, jo-hon tultiin ruumiin lääkäritarkastuksessa ja joka myöskin käy ilmi poliisioikeuden pöytäkirjoista. Asia on Winchesterin raas-tuvanoikeuden käsiteltävänä. Minä voin havaita tosiasioita, Watson, mutta en niitä muuttaa. Ellei aivan uusia ja odot-tamattomia seikkoja ilmene, niin ei suo-jatillani voi olla mitään toiveita.•

•Sinun suojatillasi?•

•Ah, en tullut ajatelleeksi, etten vielä ollut sitä sinulle kertonut. Minuun on tarttunut sinun mutkallinen tapasi, Wat-son, alkaa asian kertominen sen lopusta. On paras että luet ensiksi tämän.•

Kirje, jonka hän ojensi minulle, oli kirjoitettu rohkealla, voimakkaalla käsialalla, ja näin kuuluva:

CLARIDGEN HOTELLI,
3. lokakuuta.

ARVOISA HRA SHERLOCK HOLMES!

En saata nähdä maailman parhaan naisen menevän kuolemaansa, koettamatta tehdä kaikkea voitavaani hänen pelastamiseksi. En voi selittää asiaa, mutta tiedän epäilemättömäksi, että neiti Dunbar on syytön. Te tunnette seikat — kukapa ei niitä tunne? Sehän on ollut yleisenä puheenaiheena koko maassa. Eikä yhtään ääntä ole noussut häntä puolustamaan! Tämä kirottu vääryys saa minut suunniltani. Sillä naisella on sydän, joka ei sallisi hänen tappaa edes karpästä. No niin, minä tulen huomenna kello yksitoista kuulemaan, voitteko Te toimittaa yhtään valonsädettä tähän pimeyteen. Ehkä saattaa minulla aavistamattani olla joku viitta, joka Teitä auttaa. Joka tapauksessa on kaikki tietoni ja omaisuuteni käytettävissänne, jos vain tahdotte pelastaa hänet. Jos koskaan elämässänne olette osoittanut kykyänne, niin käyttäkää sitä nyt tässä asiassa.

Jo ennalta kiitollisena,

Teidän

J. NEIL GIBSON.

niin on sinulla tuskin nyt aikaa lukea kaikkia näitä sanomalehtien selostuksia, joten kerron sen sinulle muutamalla sanalla, siltä varalta, että se ehkä kiinnittäisi mieltäsi. Tuo mies on maailman vaikutusvaltaisimpia rahapohatoita, ja, mikäli saatan päätellä, luonteeltaan mitä kiivain ja peljättävin. Hän otti itselleen vaimon, tämän murhenäytelmän uhrin, josta en tiedä muuta kuin että hänen kuollessaan oli ohi, mikä oli sitäkin onnettomampaa, kun molempien lasten kasvatus oli hoitamassa hyvin viehättävä kotiopettajatar. Näitä kolmea henkilöä koskee asia, ja toiminta tapahtuu vanhassa vallaskartanossa, keskellä Englannin historiallisia tiluksia. Nyt itse tapahtumaan. Vaimo tavattiin ulkona, kolmisen kilometrin päässä talosta, myöhään illalla, iltapukeissaan, saali hartioilla ja revolverinluoti aivojen läpi ammuttuna. Hänen lähettyvillään ei tavattu mitään asetta

eikä paikalla mitään murhaan viittaavaa jälkeä. Ei mitään asetta hänen lähettyvillään — huomaa se, Watson! Rikoksen on täytynyt tapahtua myöhään illalla,

»Sepä se», sanoi Sherlock Holmes kopistaen porot aamiaispiipustaan ja verkalleen täyttäen sitä taas tupakalla. »Tuota herraa nyt siis odottelen. Mitä itse tapaukseen tulee,

»Vaimo tavattiin ulkona, myöhään illalla, revolverinluoti aivojen läpi ammuttuna.»

ja ruumiin löysi eräs metsänvartija, noin yhdentoista tienoilla, minkä jälkeen poliisi ja lääkäri tarkastivat sen ennen kuin se kannettiin taloon. Onko tämä liian suppeasti esitetty, vai voitko käsittää sen oikein?»

»Kaikki on sangen selkeää. Mutta minkä nojalla on kotiopettajatar epäiltynä?»

»Ensinnäkin on muutamia hyvin pahalta näyttäviä todistuksia. Revolveri, josta puuttui yksi luoti ja jonka kaliiberi vastasi kuoleman aiheuttanutta luotia, löydettiin hänen vaatekaappinsa pohjalta.» Hänen katseensa kangistui, ja hän toisti katkonaisesti: »Hänen — vaatekaappinsa — pohjalta.» — Sen jälkeen hän vaikenä, ja minä näin hänen vaipuvan mietteisiinsä, joita minun olisi ollut mieletöntä keskeyttää. Äkkiä kävi hän taas vilkkaaksi.

»Niin, Watson, se siis löydettiin. Sangen raskauttava todistus, vai mitä? Sitä poliisikin arveli. Lisäksi oli vainajalla mukanaan kotiopettajattaren kirjoittama kirjelappu, jonka mukaan heidän oli määrä tavata juuri sillä kohdalla. Mitä se merkitsee? Vihdoin itse vaikutin. Senaattori Gibson on hyvin miellyttävä henkilö. Jos hänen vaimonsa kuolee, kuka tulee silloin todennäköisesti tämän seuraajaksi, ellei juuri se nuori nainen, joka jo kaikesta päättäen on saanut monia todistuksia isäntänsä suuresta huomaavaisuudesta? Rakkaus, rikkaus, mahtava asema, kaikki riippuu tuon keskiikäisen naisen hengestä. Rumaa, Watson — kovin rumaa!»

»On tosiaan, Holmes.»

»Eikä hän voi edes selittää olleensa muualla. Päinvastoin oli hänen pakko tunnustaa olleensa lähellä Thorin siltaa — murhenäytelmä tapahtui siellä — jokseenkin niihin aikoihin. Hän ei voinut sitä kieltää, sillä eräs ohikulkenut kylän asukas oli nähnyt hänet siellä.»

»Sehän tuntuu ratkaisevalta.»

»Ja kuitenkin, Watson — kuitenkin! Tuo silta — yksi ainoa leveä kivikaari, kaiteet molemmin puolin — kulkee pitkän, syvän kaislaakasvavan järven, Thorin-järven, kapeimman kohdan yli. Vainaja oli sillan päässä. Mutta tuossapa jo senaattorimme tuleekin, ellen erehdy, paljoa ennen määräaikaa.»

Billy oli avannut oven, mutta nimi, jonka hän lausui, oli meille odottamaton. Hra Marlow Bates oli meille kummallekin tuntematon. Hän oli laiha, hermostunut pieni mies, silmät pelästyneen näköiset, ja esiintyi nytkähtelevästi, epävarmasti — mies, jonka ammattikatseellani totesin olevan täydellisen hermojen lamaustilan partaalla.

»Te näytätte kiihtyneeltä, hra Bates», sanoi Holmes. »Tehkää hyvin, istukaa. Pelkään, että olen käytettävänä vain muutaman minuutin, sillä kello yhdeltätoista on aikani varattu.»

»Tiedän sen», läähätti vieraamme sanan kerrallaan niinkuin ainakin hengästynyt — »hra Gibson tulee tänne. Minä olen hra Gibsonin palveluksessa. Hoidan hänen tilaansa. Hra Holmes, hän on roisto — katala roisto.»

»Kovia sanoja, hra Bates.»

»Minun täytyy käyttää voimakkaita sanoja, hra Holmes, kun minulla on niin vähän aikaa. En mistään hinnasta tahdoisi hänen tapaavan minua täällä. Hän tulee tuossa tuokiossa. Mutta minä en mitenkään päässyt ennemmin. Vasta tänä aamuna kertoi hänen sihteerinsä, hra Ferguson, minulle hänen välipuheestaan teidän kanssanne.»

»Sanoitte olevanne hänen palveluksessaan.»

»Olen sanonut itseni irti. Parin viikon kuluttua pääsen hänen kirotun orjuusikensä alta. Kova mies, hra Holmes, kova kaikkia alaisiansa kohtaan. Julkinen hyväntekeväisyys on vain verho, joka peittää hänen yksityisen roistomaisuutensa. Mutta hänen vaimonsa oli hänen pääuhrinsa. Hän oli raaka vaimoan kohtaan — niin, herra, raaka! Miten tämän kuolema tapahtui, en tiedä, mutta siitä olen varma, että hän teki elämän vaimolleen helvetiksi. Rouva oli troopillisten maiden lapsi, brasilialainen syntyisin, kuten varmaankin tiedätte.»

»En, sitä en ole tullut huomanneeksi.»

»Troopillinen syntyään ja troopillinen luonteeltaan. Auringon ja intohimojen lapsi. Hän oli rakastanut miestänsä, niinkuin sellaiset naiset saattavat rakastaa, mutta kun hänen ruumiillinen kukoistuksensa kuihtui — se kuuluu aikanaan ol-

•Minä hypähdin pystyyn, sillä miljoonamiehen kasvot olivat kamalannäköiset, ja hän oli jo kohottanut luisevan nyrkkinsä. Holmes hymyili tyynesti ja ojensi kätensä ottaakseen piippunsa.»

leen ihana — ei ollut enää mitään, mikä miestä olisi pidättänyt. Me pidimme kaikki rouvasta, säälimme häntä ja vihasimme herraa sen tavan vuoksi, millä hän rouvaa kohteli. Mutta hra Gibson on käytökseltään luottamusta herättävä ja viekas. Siinä kaikki, mitä minulla on teille sanomista. Älkää arvostelko häntä hänen käytöksensä mukaan. Siellä on takana toista. Nyt minun on mentävä. Ei, ei, älkää estelköl! Hän on täällä tuossa tuokiossa.»

Kauhistuneena katsahtaen kelloa läksi merkillinen vieraamme suorastaan juoksu-jalkaa ja katosi.

»No no, no no», sanoi Holmes hetken hiljaisuuden jälkeen. »Hra Gibsonilla tuntuu olevan hauska ja isäntäänsä innostunut talous. Mutta varoitus oli hyödyllinen, ja nyt on meidän vain odottaminen, kunnes mies itse saapuu.»

TÄSMÄLLEEN kello yksitoista kuulimme raskaita askelia portailta, ja kuu-luisa miljoonamies ohjattiin huoneeseen. Katsellessani häntä ymmärsin sekä tilanhoitajan pelon ja vastenmielisyyden, että myöskin ne kiroukset, joita niin monet kilpailijat rahamaailmassa olivat hänestä lausuneet. Jos olisin kuvanveistäjä ja haluaisin muovaila ihannekuvan menestyvästä liikemiehestä, jonka hermot ovat terästä ja omatunto paksunahkainen, ottaisin Neil Gibsonin mallikseni. Hänen pitkä, laiha, kulmikas vartalonsa toi mieleen nälkää ja verenhimoa. Miehestä saa jonkunlaisen mielikuvan, jos ajattelee Abraham Lincolnia, jonka pyrkimykset olisivat alhaisia ylevien sijasta. Hänen kasvonsa olivat kuin marmorin veistetyt, kovat, särmikkäät, häikäilemättömät, syväuurteiset, monien kappailujen jäljiltä arvettuneet. Kylmä, harmaa silmäpari, viekkaasti tähyilevä tuuheiden kulmakarvojen alta, tarkasteli vuoroon meitä kumpaakin. Hän kumarsi jäykästi, kun Holmes mainitsi minun nimeni, veti — kuin olisi itse ollut isäntä — esiin tuolin ja istuutui niin lähelle ystäväni, että hänen laihat polvensa melkein koskettivat tämän polvia.

»Sallikaa minun sanoa heti aluksi, hra Holmes», sanoi hän, »että raha ei merkitse minulle mitään tässä asiassa. Vaikka

polttaisitte ne, jos se auttaa pääsemään totuuden jäljille. Tuo nainen on syytön ja hänet täytyy puhdistaa, ja teidän on se tehtävä. Määrätkää palkkionne!»

»Minulla on palkkioitani varten määrätty taksat», vastasi Holmes kylmästi. »Minä en niitä muuta muulloin, kuin kokonaan niistä luopuessani.»

»No, jos ei dollari teitä houkuta, niin ajatelkaa kuuluisuutta. Jos te selvitätte tämän asian, niin tulee jokainen sanomalehti Englannissa ja Amerikassa nostamaan teidät pilviin. Te tulette yleiseksi puheenaiheeksi kahdessa maanosassa.»

»Kiitoksia, hra Gibson, en halua kohota pilviin. Teitä kenties kummastuttaa, kun sanon mieluummin toimivani nimettömänä ja että minua houkuttelee vain kukin ongelma sinänsä. Vaan me tuhlaamme aikaa. Siirtykäämme asiaan.»

»Luulen, että useimmat asianhaarat ovat mainitut sanomalehdissä. Tuskinpa saattanen lisätä mitään, mistä teille olisi apua. Mutta jos tahdotte johonkin kohtaan selvennystä — niin sitä varten olen täällä.»

»On tosiaan yksi kohta.»

»Mikä sitten?»

»Minkälainen oli todellinen suhde teidän ja neiti Dunbarin välillä?»

Kultakuningas hypähti puoliksi pystyyn, mutta tyyntyi samassa.

»Minä arvelen, että teillä on täysi syy — ja ehkäpä velvollisuuskin — semmoiseen kysymykseen, hra Holmes.»

»Sovitaan siitä», sanoi Holmes.

»Silloin voin vakuuttaa teille, että olen häntä kohtaan käyttäytynyt yksinomaan niinkuin isäntä nuorta naista kohtaan, jota hän ei koskaan puhutellut tai edes tavannut muulloin kuin hänen ollessaan talon lasten seurassa.»

Holmes nousi tuoiltaan.

»Minulla on paljon tekemistä, hra Gibson», sanoi hän, »eikä minulla ole aikaa joutaviin keskusteluihin. Hyvästi.»

Myöskin vieraamme oli noussut ylös, ja hänen kookas ruhonsa kumartui Holmesia kohti. Suuttumuksen salama leimahti tuuheiden kulmakarvojen alta, ja hänen harmahtavat poskensa punastuivat.

»Mitä perhanaa te tällä tarkoitate, hra Holmes? Jätättekö te minun asiani?»

»Ainakin jätän teidät, hra Gibson. Luulin, että sanani olivat kyllin selvät.»

»Kyllä ne selvät olivat, mutta mitä niiden takana on? Minulla on oikeus vaatia suoraa vastausta.»

»Ehkä on», vastasi Holmes. »Minä annan sen. Asia on jo alunpitäin siksi sotkuinen, että sitä ei kannata vaikeuttaa väärillä tiedonannoilla.»

»Tarkoitatte, että valehtelen?»

»Sitä en tahdo kieltää.»

Minä hypähdin pystyyn, sillä miljoonamiehen kasvot olivat kamalannäköiset, ja hän oli jo kohottanut luisevan nyrkinsä. Holmes hymyili tynesti ja ojensi kätensä ottaakseen piippunsa.

»Älkää käykö meluisaksi, hra Gibson. Pieni aamukävely tekisi teille sangen hyvää juuri nyt.»

Kultakuningas sai vaivoin itsensä hillityksi — minun täytyi ihmetellä, että se hänelle onnistui.

»No, niinkuin tahdotte. En voi saada teitä ryhtymään asiaan vastoin tahtianne. Mutta minä olen nujertanut lujempia miehiä kuin te, hra Holmes. Ei kukaan vielä ole sekoittanut suunnitelmiani saamatta tuta seurauksia.»

»Sen on moni ennenkin sanonut, ja kuitenkin seison tässä», sanoi Holmes hymyillen. »Niin, hyvää huomenta sitten, hra Gibson. Teillä on vielä paljon oppimista.»

Vieraamme poistui kiihtyneenä, mutta Holmes poltteli järkähtämättömän tynenä, uneksiva katse suunnattuna kattoa kohti.

»LUMEITA, Watson, minun taholtani», sanoi hän hetken kuluttua. »Kun vertaan kirjeen intohimoista, kaikkea muuta kuin kuivan asiallista sävyä hänen peittelevään käytökseensä, niin ymmärrän että hänessä on hyvin voimakas tunne, joka kohdistuu syytettyyn naiseen enemmän kuin uhriin.»

»Kenties hän tulee takaisin.»

»Ihan varmasti tulee. Hänen täytyy tulla. Hän ei voi jättää asiaa tälleen. Jaha, eikös ovikello soinut? Ne ovat hänen askeleitaan. No niin, hra Gibson, minä sanoin juuri tri Watsonille, että te katsotte olleenne hiukan äkkipikainen.»

Kultakuningas oli palannut äskeistä tynemmässä mielentilassa.

»Minä olen ajatellut asiaa, hra Holmes, ja tunnen tehneeni väärin suuttuessani teidän huomautuksistanne. Teillä on oikeus saada tietää kaikki asianhaarat, mutta minä voin vakuuttaa teille, että neiti Dunbarin ja minun väliselläni suhteella ei ole mitään tekemistä tämän asian kanssa.»

»Se jäänee minun ratkaistavakseni, vai kuinka?»

»No, niin kai. Mutta myönnättehän, hra Holmes, että useimmilla ihmisillä on sydämessään pieni salasopukka, johon he eivät hevin laske syrjäisiä. Ja te syöksätte sisälle suoraa päätä. Mutta tarkoitus on puolustuksenne, koska teitte sen häntä pelastaaksenne. No niin, mitä tahdotte tietää?»

»Totuuden.»

Kultakuningas vaikenä hetken, ikäänkuin kootakseen ajatuksiaan.

»Minä voin kertoa sen teille muutamalla sanalla, hra Holmes», sanoi hän vihdoin. »Vaimoni tapasin ollessani kultaa kaivamassa Brasiliassa. Maria Pinto oli erään valtionvirkamiehen tytär Manosista ja hyvin kaunis. Minä olin nuori ja lämminverinen siihen aikaan, ja nytkin, kun olen kylmempi ja arvostelevampi, täytyy minun myöntää, että hänen kauneutensa oli aivan ihmeteltävää ja harvinaista. Hän oli luonteeltaan syvä ja rikasvivahteinen, intohimoinen, ehjäsydäminen, troopillinen, hilymätön, aivan erilainen kuin muut tapaamani amerikattaret. No niin, me menimme naimisiin. Vasta kun romantillisuus oli haihtunut — ja sitä kesti monta vuotta — ymmärsin, että meillä ei ollut mitään — ei kerrassaan mitään — yhteistä. Minun rakkauteni sammui. Jos hänenkin olisi käynyt samoin, olisi ollut helpompaa, mutta tein mitä tahansa, en saanut hänen mieltänsä vieroitetuksi itsestäni. Jos olin häntä kohtaan kova, kuten ihmiset ovat väittäneet, tapahtui se senvuoksi, että meille molemmille olisi ollut parasta, jos olisin saanut hänen rakkautensa muuttumaan vihaksi. Mutta mikään ei voinut häntä muuttaa. Hän jumaloi minua yhtä hartaasti kuin kaksikymmentä vuotta sitten. — Sitten tuli neiti

Grace Dunbar kahden lapsemme opettajattareksi. Olette ehkä nähnyt hänen kuvansa sanomalehdistä — hänkin on hyvin kaunis nainen. No, en tahdo esiintyä muka muita parempana ja myönnän, että en voinut asua saman katon alla sellaisen naisen kanssa, tuntematta intohimoista rakkautta häntä kohtaan. Koko elämäni on minun vain tarvinnut ojentaa käteni saadakseni, mitä halusin, enkä ole mitään milloinkaan halunnut kiihkeämmin kuin tämän naisen omistamista ja rakkautta. Sen sanoin hänelle.»

»Oo, vai sanoitte sen?»

Holmes saattoi olla peloittavan näköinen ollessaan kiihdyksissä.

»Minä sanoin hänelle, että olisin tahtonut mennä hänen kanssaan naimisiin, jos olisin voinut, mutta että se ei ollut minun vallassani. Minä sanoin hänelle, että rahat eivät merkinneet mitään, ja että teki sin kaiken voitavani hänen onnensa ja menestyksensä hyväksi.»

»Sepä oli perin jalomielistä», sanoi Holmes halveksuvasti.

Kummakseni maltoi kultakuningas mielensä.

»Mutta hän ei tahtonut kuulla siitä puhuttavankaan, hän tahtoi poistua talosta heti.»

»Miksei hän mennyt?»

»Ensiksikin siksi, että oli toisia, jotka olivat hänestä riippuvaisia. Kun olin luvannut, etten koskaan enää rasittaisi häntä, suostui hän jäämään. Mutta hänellä oli toinenkin syy. Hän tiesi, mikä vaikutusvalta hänellä oli minuun ja hän tahtoi käyttää sitä parhain päin.»

»Mitä sillä tarkoitatte?»

»Hän tiesi yhtä ja toista minun asioistani. Ne ovat laajat, hra Holmes, — laajemmat kuin kukaan uskoisi. Minä voin kohottaa ja kukistaa — ja tavallisesti kukistaa. En vain yksityisiä ihmisiä, vaan yhteiskuntia, kaupunkeja, jopa kansoja. Liike-elämä on kovaa leikkiä, ja heikommat sortuvat. Minä en milloinkaan itse valittanut enkä välittänyt toisten valituksista. Mutta hän katsoi asiaa toiselta kannalta, näki, niin sanoakseni, dollarin takana toisia pysyvämpiä arvoja. Hän huomasi että minä kuuntelin häntä ja arveli voivansa palvella maailmaa käyt-

tämällä vaikutusvaltaansa minun toimintaani. Niinpä hän jäi — ja sitten tapahtui tämä.»

»Voitteko te antaa siitä mitään selitystä?»

KULTAKUNINGAS oli hetken ääneti.

»Asia näyttää sangen pahalta, sitä en voi kieltää. Yksi selitys johtui heti mieleeni; sen voin kyllä esittää, mitä arvoa sillä sitten lienee. Epäilemättä oli vaimoni katkeran mustasukkainen. Vaikka hänellä ei ollut mitään syytä mustasukkaisuuteen, ymmärsi hän kuitenkin että tällä englantilaisella neidillä oli minuun enemmän vaikutusvaltaa, kuin hänellä itsellään koskaan oli ollut. Että se oli hyvää vaikutusta, ei asiaa parantanut. Hän oli hurjana vihasta. Hän on saattanut yrittää murhata neiti Dunbaria — tai sanokaamme uhata häntä revolverilla, siten säikyttääkseen tämän menemään meiltä pois. Siinä on saattanut syntyä paini, ase lajeta ja luoti sattua aseentäjänsä itseensä.»

»Se on ainoa mahdollinen selitys, harkittua murhaa lukuunottamatta», sanoi Holmes.

»Mutta hän kieltää sen mitä jyrkimmin.»

»No niin, mutta sehän ei ole ratkaisevaa.» Holmes katsoi kelloansa. »Minä luulen, että voisimme ehtiä Winchesteriin päiväjunalla. Kun olen tavannut neiti Dunbarin, on mahdollista, että voin olla teille hyödyksi, vaikka en saata luvata että päätelmäni tulevat toivonne mukaisiksi.»

Me emme kuitenkaan ehtineet Winchesterin junalle, vaan läksimme sen sijaan Thor Placcen, hra Neil Gibsonin kartanoon Hampshiressa. Hän ei itse ollut mukana, mutta me etsimme käsimme poliisikonstaapeli Coventryn, joka ensimmäisenä oli paikalla tutkinut tapauksen. Hän oli pitkä, laiha, olennoltaan salaperäinen mies, joka teki sen vaikutuksen, että hän muka tiesi paljoa enemmän, kuin arvasi sanoa. Myöskin oli hänen tapanaan äkkiä alentaa äänensä kuis-kaukseksi, ikäänkuin olisi hänellä ollut jotakin tavattoman tärkeää sanomista, vaikka hänen kerrottavansa ei ollut mitään erikoista. Muutoin osoitti hän ole-

vansa suorava, kunnon mies, joka ei kieltänyt asian olevan hänelle aivan liian vaikea, ja oli kiitollinen vähäisimmästäkin avusta.

»Mennään suoraan paikalle, hra Holmes, ja matkalla teen teille kysymyksen, josta en ole hirvinyt vielä kenellekään hiiskahtaa.» Hän katseli varovasti ympärilleen ikäänkuin peljäten ajatustansa lausua. »Ettekö luule, että asiassa voisi olla osallisena hra Gibson itse?»

»Minä olen sitä ajatellut.»

»Te ette vielä ole nähnyt neiti Dunbaria. Hän on kaikin puolin viehättävä nainen. Hra Gibson on kyllä saattanut toivoa vaimoansa pois tieltä. Ja amerikkalaiset ovat ripeämpiä revolverin käyttöön, kuin meikäläinen väki. Ja rouva oli ammuttu hänen revolverillaan.»

»Tuliko se selvästi todistetuksi?»

»Tuli. Se oli toinen hänelle kuuluneista kahdesta samanlaisesta revolverista.»

»Toinen? Missä toinen on?»

»Tuota, hänellä on paljon erilaisia ampuma-aseita. Me emme tulleet erikseen etsineeksi sitä revolveria — mutta kotelo oli kahta varten. Aseet ovat kaikki talossa, jos tahdotte niitä tarkastaa.»

»Kenties tuonnempana. Nyt kai menemme yhdessä surmapaikalle.»

Keskustelu oli tapahtunut konstaapelin asunnossa. Käveltyämme kymmenen minuuttia pitkin tuulista nummea, jonka kuihtuneet sananjalat antoivat sille kulan ja pronssin kimalteista värisävyä, tulimme erälle sivuveräjälle, joka johti Thor Placeen. Kartanon edustalla olevan pensas-aidan läpi kulkevan käytävän aukosta näimme puoliksi Tudorien, puoliksi Yrjöjen tyylisen päärakennuksen erään kummun laella. Vieressämme oli

»Oppaamme viittasi maahan: 'Tuossa makasi rouva Gibsonin ruumis.'»

pitkähkö, kaislainen, kapea järvi, jonka yli kulki valtamaantien kivisilta. Oppaamme pysähtyi sillan päähän ja viittasi maahan.

»Tuossa makasi rouva Gibsonin ruumis. Minä panin kiven paikalle merkiksi.»

»Tehän olitte täällä, ennenkuin ruumista siirrettiin?»

»Olin, minua lähetettiin heti noutamaan.»

»Kuka lähetti?»

»Hra Gibson itse. Heti kun tapaus tuli tietoon ja hän riensi ulos talosta, määräsi hän, ettei mihinkään saanut koskea, ennenkuin poliisi oli ollut paikalla.»

UUSI SHERLOCK HOLMES JUTTU

THORIN SILLAN ONGELMA

KIRJ.

A. Conan Doyle

KUVITTANUT
A. GILBERT.

KERTOMUKSEN ALKUOSAN SISÄLLYS.

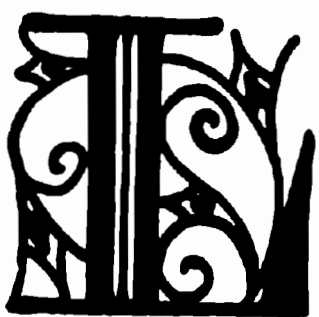
Tämän seikkailun kolme päähenkilöä ovat kultaivoskuningas Neil Gibson, hänen vaimonsa ja heidän lastensa kaunis kotiopettajatar, miss Dunbar. Rouva Gibson oli löydetty Thorin kartanon maalla, sillan luota, noin kilometrin päässä kartanosta, revolverilla kuoliaaksi ammuttuna. Mitään asetta ei löytynyt hänen lähetyviltään. Sen sijaan oli hänellä kädessään kirjelappu: »Minä tulen Thorin sillalle kello yhdeksän. G. Dunbar.» Sitäpaitsi löysi poliisi kotiopettajattaren vaatekaapista juuri samankaliiberisen revolverin, jolla kuolema oli tuotettu, ja sen panoksesta puuttui yksi luoti. Vielä oli miss Dunbar nähty Thorin sillan luona, tapahtumapaikalla,

samaan aikaan, jolloin mrs Gibsonin kuoleman oli löytnyt tapahtua. Hän myönsi kirjoittaneensa kirjeen, mutta ei suostunut sanomaan enempää. Hänen asiansa näytti toivottomalta.

Gibson pyysi Sherlock Holmesia vapauttamaan miss Dunbarin, vaimoja ja varoja säästämättä. Hän oli vakuutettu kotiopettajattaren viattomuudesta, mutta lisäsi vaimonsa olleen tälle hyvin mustasukkaisen.

Tarkatessaan tapahtumapaikkaa huomasi Sherlock Holmes sillan kivikaiteessa naarmun, joka oli voinut syntyä vain kovanpuolisesta iskusta. Tästä vähäpätöisestä merkistä kehkeytyy arvoituksen ratkaisu.

II.

UPAAVAN nuoren asianajajan, hra Joyce Cummingin seurassa, joka oli saanut puolustuksen tehtäväkseen, saimme seuraavana aamuna luvan tavata neiti Dunbaria vankilassa. Kaikesta, mitä olin hänestä kuullut, olin odottanut näkeväni kauniin naisen, mutta en milloinkaan unohda sitä vaikutusta, minkä neiti Dunbar minuun teki. Ei ollut kumma että voimakas raharuhtinaskin oli hänessä tavannut voimakkaampansa. Mutta hänen

kasvojansa katsellessa tunsin samalla, että vaikkapa hän voisi kyetä voimakkaaseenkin otteeseen, oli hänellä kuitenkin sellainen luonteen jalous, joka aina teki hänen vaikutuksensa hyväksi. Hän oli tumma-verinen, kaunisvartaloinen ja ryhdiltään arvokas, mutta hänen tummissa silmissään oli avuton, rukoileva ilme, niinkuin ajetulla otuksella, joka tuntee verkon ympärillään kiristyvän. Kun hän ymmärsi, että kuuluisa ystäväni kukaties voisi häntä auttaa, nousi hänen kalvaille poskilleen heikkoa punaa, ja hänen katseensa vä-

lähti toivon säde, kun hän hitaasti käänsi silmänsä meihin päin.

»Onko hra Gibson ehkä kertonut teille jotakin siitä, mitä meidän välillämme on tapahtunut?» kysyi hän matalalla, väräjäväällä äänellä.

»On», vastasi Holmes, »teidän ei tarvitse kiduttaa itseänne sitä kertomalla. Mutta miksei sitä kaikkea kerrottu poliisikuulustelussa?»

»Minä pidin uskomattomana, että minun syyttämistäni jatkettaisiin. Minä luulin, että kaikki selviäisi, kun vain odotimme.»

»Neiti hyvä», lausui Holmes vakavasti, »minä pyydän teitä luopumaan senlaatuista kuvitelmista. Hra Cummings voi ilmoittaa teille, että meillä tällä hetkellä on kaikki vastassamme, ja että meidän täytyy tehdä voitavamme selviytyäksemme. Teidän täytyy auttaa minua kaikella, millä suinkin voitte, totuuden ilmisaamiseksi.»

»Minä en salaa mitään.»

»Kertokaa siis meille todellinen suhteenne hra Gibsonin vaimoon.»

»Hän vihasi minua, hra Holmes. Hän vihasi minua troopillisen luonteensa koko voimalla. Hän oli nainen, joka ei jättänyt mitään puolinaiseksi, ja yhtä kuumasti kuin hän rakasti miestänsä, yhtä hurjasti vihasi hän minua. On mahdollista, että hän käsitti väärin miehensä ja minun välisen suhteen. En tahdo tehdä hänelle vääryyttä, mutta hän rakasti niin tulisesti, niin sanoakseni fyysillisellä tavalla, että hän ehkei saattanut käsittää miehensä ja minun välistä henkistä sidettä tai ymmärtää, että vain haluni suunnata hra Gibsonin vaikutusvoimaa hyviin tarkoituksiin sai minut jäämään hänen kattonsa alle.»

»Nyt, neiti Dunbar», sanoi Holmes, »pyydän teitä tarkoin kertomaan kaikki mitä tuona iltana tapahtui.»

»Minä sain saman päivän aamulla kirje-

lapun rouva Gibsonilta. Se oli lukuhuoneen pöydällä, ja hän pyysi saada tavata minua sillalla päivällisen jälkeen, koska hänellä oli minulle tärkeätä ilmoitettavaa, ja pyysi minua jättämään vastaukseni puutarhassa olevalle aurinko-

»Hän syyti koko villin vihansa minun silmilleni —

kellolle, kun hän ei tahtonut kenenkään saavan vihiä meidän sopimuksestamme. Minä en käsittänyt sellaista salaperäisyyttä tarpeelliseksi, mutta tein kuitenkin, niinkuin hän pyysi. Hän pyysi minua hävittämään hänen kirjelappunsa, ja minä poltin sen lukuhuoneen uunissa. Hän pelkäsi kovasti miestänsä, joka tavallisesti kohteli häntä niin tyylysti, että minä uscin nuhtelin hra Gibsonia siitä, ja ajattelin rouvan menettelevän näin vain sitä varten, ettei hra Gibson saisi tietää mitään meidän kohtauksestamme.»

»Mutta kuitenkin säilytti hän hyvin huolellisesti teidän kirjelappunne?»

»Niin. Minua kummastutti kuullessani, että hänellä oli se kädessään, kun hän kuoli.»

»No. Mitä sitten tapahtui?»

»Minä menin yhtymäpaikalle, niinkuin olin luvannut. Sillalle tullessani oli hän siellä jo minua odottamassa. En ollut siihen hetkeen saakka edes aavistanut, kuinka hirvittävästi se ihmispari minua vihasi. Hän oli kuin mieletön — ja minä luulen, että hän todella oli mielenvikainen. Kuinka olisi hän muutoin saattanut joka päivä seurustella minun kanssani välinpitämättömästi ja kuitenkin sydämes-

sään tuntea tätä raivostunutta vihaa minua vastaan? Nyt syyti hän koko villin vihansa minun silmilleni mitä hirvittävimmin sanoin. Häntä oli kauhea katsoa. Minä panin kädet korvilleni ja juoksin tieheni, hän jäi paikalleen yhä kirkumaan minun kiroamistani.»

»Missä hänet sittemmin tavattiin?»

Vain muutaman metrin päässä siitä paikasta.»

»Ettekä te kuitenkaan, jos olemme kuoleman kohdanneen hänet heti teidän lähdettyänne, kuulut mitään laukausta?»

»En, minä en kuullut mitään. Mutta olin tosiaan niin suunniltani tästä kauheasta purkauksesta, että vain riensin takaisin huoneeseeni,

kykenemättä huomaamaan mitään, mitä ympärillä tapahtui.»

»Sanoitte palanneenne huoneeseenne. Poistuittekosiel-täsitten ker-taakaan ennen seuraavaa aamua?»

— minä panin kädet korvilleni ja juoksin tieheni.»

»Kun tuli sana, että rouvaparka oli kuollut riensin ulos toisten mukana.»

»Tapasitteko hra Gibsonin?»

»Tapsin, hän oli juuri tullut takaisin sillalta, kun kohtasin hänet.»

»Nyt tulemme tärkeimpään kohtaan. Revolveriin, joka tavattiin teidän vaatekaapistanne. Olitteko nähnyt sitä koskaan ennen?» :

»En koskaan, sen vannon.»

»Milloin se löydettiin?»

»Seuraavana aamuna, kun poliisi toimitti tarkastusta.»

»Teidän vaatteittenne joukosta?»

»Niin, permannolta, vaatteitteni alta.»

»Ettekö tiedä, kuinka kauan se oli ollut siellä?»

»Sitä ei ollut siellä edellisenä aamuna.»

»Mistä sen tiedätte?»

»Siitä, että silloin siivosin kaappini.»

»Se ratkaisee asian. Siispä on joku tullut huoneeseen ja pannut revolverin kaappiin saadakseen syyllisyyden varjon lankeamaan teidän päällemme.»

»Niin on täytynyt tapahtua.»

»Mutta milloin?»

»Se on voinut käydä laatuun vain aterioiden aikana tai minun ollessani lasten kanssa lukuhuoneessa.»

»Niinkuin olitte saadessanne rouvan kirjeen.»

»Niin, siitä alkaen koko aamupäivän.»

»Sillan kaiteessa, vastapäätä sitä paikkaa, missä ruumis makasi, näkyi voimakkaan iskun veres jälki. Voitteko ehkä selittää sitä?»

»Se oli kai vain sattuma.»

»Omituista, neiti Dunbar, hyvin omituista. Miksikä olisi se ilmestynyt juuri tapahtuman aikaan ja juuri sille paikalle?»

»Mutta mikä sen olisi saattanut aiheuttaa? Siihenhän olisi tarvittu paljon voimaa.»

Holmes ei vastahnut. Hänen kalpeat, laihat kasvonsa olivat saaneet äkkiä sen jännittyneen kaukokatsaisen ilmeen, jonka olin tottunut asettamaan hänen nersonsa etevien ilmausten yhteyteen. Hänen aivojensa työskentely oli niin ilmeistä, että kukaan meistä ei uskaltanut puhua. Äkkiä hypähti hän ylös tuoilta, hermostunutta tarmoa ja voimallista toimintahalua väristen.

»Tule, Watson, tule!» huudahti hän.

»Mikä on, hra Holmes?»

»Älkää siitä huoliko, rakas neiti. Te saatte kuulla minusta, hra Cummings. Oikeuden jumalan avulla tulen minä antamaan selvitykseni, joka on kaikuva kautta Englannin. Te saatte lisää tietoja huomenna, neiti Dunbar, ja siihen mennessä voitte luottaa vakuutukseeni, että pilvet haihtuvat ja totuus tulee ilmi.»

WINCHESTERIN ja Thor Placen väli ei ole pitkä, mutta uteliaisuudessani tuntui se minusta sangen pitkältä, ja Holmesin mielestä ilmeisesti loppumattomalta; hän ei saattanut istua alallaan, vaan käveli hermostuneena ja levottomana edestakaisin rautatievaunussa tai istui rummuttaen pitkällä, herkillä sormillaan sohvanpäällistä.

Kun olimme perille tulossa, istuutui hän minua vastapäätä — meillä oli erityinen ensimmäisen luokan osasto — pani kätensä minun polvilleni ja katsoi silmiini, omissaan veitikkamainen ilme, joka oli hänen poikamaiselle mielialalleen ominaista.

»Watson», sanoi hän, »sinullahan on tapana näillä pienillä retkillämme aina olla aseistettuna.»

Oli hyvä hänelle, että minulla oli se tapa, sillä hän ei paljoa ajatellut omaa turvallisuuttaan, aprikoidessaan jotakin ongelmaa, ja monta kertaa oli minun revolverini ollut hyvänä ystävänä häden hetkellä. Minä muistutin hänelle sitä ottaesani taskustani esille lyhyen, helposti käsiteltävän ja hyvin käytännöllisen pienen revolverin. Hän tarkasti sitä huolellisesti, ensin poistettuaan patruunat.

»Tämä on sangen raskas», sanoi hän.

»On, se on tukevaa tekoa.»

Hän istui hetken mietteissään.

»Tiedätkö, Watson», sanoi hän sitten, »minä luulen sinun revolverisi olevan hyvin läheisissä tekemisissä sen ongelman kanssa, jota olemme tutkimassa.»

»Holmes hyvä, oletpa sinä leikkisänä.»

»En, Watson, minä tarkoitan täyttä totta. Meidän on tehtävä cräs koe. Jos se onnistuu, on asia selvä. Ja se koe tulee riippumaan tästä aseesta. Me jätämme pois yhden patruunan. Sitten panemme

•Äkkiä! hypähti Holmes ylös tuoliltaan. 'Tule, Watson, tule!' sanoi hän. 'Oikeuden jumalan avulla tulen minä antamaan selvityksen, joka on kaikuva kautta Englannin.'•

taas sisään muut viisi ja painamme varmuuslukon kiinni. Noin. Se lisää painoa.»

Minä en aavistanut, mitä hänellä oli mielessä, eikä hän sitä minulle selittänyt, istui vain mietteissään, kunnes juna pysähtyi. Kymmenen minuutin kuluttua olimme ystävämme, poliisikonstaapelin luona.

»Oletteko jäljillä, herra Holmes? Minkälaisilla?»

»Kaikki riippuu siitä, kuinka ystäväni, tri Watsonin, revolveri käyttäytyy», sanoi Homes. »Se on tässä. Voisiko konstaapeli hankkia meille kymmenen metrin pituisen narun?»

Kylän kauppapuodista saatiin kerä lujaa purjelankaa.

»Mutapa en luule meidän tarvitsevankaan», sanoi ystäväni. »Ja nyt voimme lähteä tutkimusmatkamme toivoakseni viimeiselle taipaleelle.»

Aurinko oli laskemassa, ja Hampshiren nummi oli iltaruskossa ihana katsella. Konstaapeli kulki rinnallamme omituisesti vilkuillen, mistä selvään saattoi huomata hänen harkitsevan, tokko ystäväni mahtoi olla täydessä järjessään. Lähestyessämme rikoksen tapahtumapaikkaa, havaitsin Holmesin näennäisestä tyyneydestään huolimatta olevan sangen kiihtynyt.

»Niin», lausui hän vastaukseksi erääseen huomautukseeni. »Olethan sinä nähnyt minun ennenkin epäonnistuneen, Watson. Minulla on tosin tällaisissa tapauksissa jokseenkin varma vaisto, mutta se on kuitenkin joskus minut pettänyt. Kun ajatus välähti päähäni Winchesterin vankikopissa, olin asiastani aivan varma, mutta saattaahan sentään olla joku muu mahdollisuus, ja minun päätelmäni olla väärä. Mutta sittenkin, Watson, täytyy koettaa tätäkin.»

Kävellessään oli hän sitonut langan toisen pään lujasti revolveriin. Sillalle tultua merkitsi hän huolellisesti konstaapelin avulla paikan, missä ruumis oli ollut. Sitten haki hän käsiinsä isohkon kiven. Sen kiinnitti hän langan toiseen päähän ja ripusti sen kaitteen yli, niin että se kilui vähän vedenpintaa ylempänä. Sitten asettui hän itse kuolinpaikalle revolveri kädessään; lanka pingoittui ascen ja kai-

teen yli riippuvan raskaan kiven välillä kireälle.

»Nyt!» huusi hän.

Samalla kohotti hän revolverin päänsä kohdalle ja laski sen samalla irti. Heti tempautui se kiven painosta pois, iski kovasti kilahtaen kivikaiteeseen ja kohosi kaitteen yli, molskahtaen veteen. Sekunin kuluttua oli Holmes polvillan kaitteen luona, ja iloinen huudahdus osoitti hänen löytäneen, mitä etsi.

»Onko milloinkaan nähty selvempää todistusta?» huudahti hän. »Katso, Watson, sinun revolverisi on ratkaissut ongelman.»

Ja hän näytti kaitteen syrjässä toista samanlaista merkkiä, kuin entinen.

»Me jäämme majataloon yöksi», jatkoi hän, nousten ylös ja kääntyen ällistyneen konstaapelin puoleen. »Tavallisen keksin avulla te saatte helposti ylös ystäväni revolverin. Sen viereltä löydätte sitten vielä sen revolverin, langan ja painon, jonka avulla vimmainen nainen yritti pettää oman rikoksensa ja kääntää murhanepäluulon viattomaan uhriinsa. Ilmoittakaa hra Gibsonille, että haluan tavata häntä huomenna, ryhtyäksemme asianmukaisiin toimiin neiti Dunbarin vapauttamiseksi.»

MYÖHÄÄN illalla, istuessamme majatalossa piippua poltellen, kertoi Holmes minulle lyhyesti, mitä oli tapahtunut.

»Pelkäänpä, Watson» sanoi hän, »että et lisää ennen saavuttamaani mainetta ottamalla Thorin sillan ongelmaa kertomustesi joukkoon. Minä olen ollut tylsä ja tökerö siinä mielikuvituksen ja tosiolojen yhteenliittämisessä, joka pohjimmalta on minun taitoni perustana. Minun on tunnistaminen, että merkki sillan kaitessa oli riittävä osoittamaan oikeaa ratkaisua, ja moitin itseäni, etten älynnyt sitä ennemmin. No. Toisaalta kuitenkin työskentelivät tuon onnettoman naisen aivot syvällä ja ovelalla tavalla, joten ei ollut helppoa paljastaa niiden sommittelemaa juonta. Enpä luule meidän seikkailusamme tavanneen omituisempaa näytettä siitä, mitä hysterinen rakkaus voi aikaansaada. Hänestä näkyi olevan yhtä anteeksiantamatonta, olipa neiti Dunbar hänen

kilpailijansa fyysillisessä tai ainoastaan henkisessä suhteessa. Epäilemättä syytti hän tätä viatonta naista siitä tyllystä kohtelusta, jolla hänen puolisonsa koetti torjua hänen liian tunkeilevaa hellyyttänsä. Hänen ensimmäinen päätöksensä oli lopettaa oma elämänsä. Toinen tehdä se sillä tavoin, että hänen uhrinsa kietoutuisi kohtaloon, joka oli vielä kovempi kuin äkillinen kuolema. — Me voimme nyt seurata hänen eri askeliansa aivan selvästi, ja ne osoittavat tavatonta älyä. Hän hankki itselleen taitavasti neiti Dunbarilta kirjelapun, joka

tekisi uskottavaksi tämän valinneen rikostalon paikan. Innossaan, että se vain löydetäisiin, meni hän hiukan liian pitkälle pitäessään kirjelappua kädessään viimeiseen saakka. Jo tämän seikan olisi pitänyt herrättää minun epäluuloani aikaisemmin, kuin

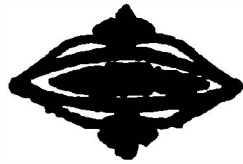

•Holmes oli sekunnin kuluttua polvillaan kaiteen luona, ja iloinen huudahdus osoitti hänen löytäneen, mitä etsi.»

tapahtui. — Sitten otti hän yhden miehensä revolvereista — kuten näit, oli niitä talossa runsas valikoima — ja varasi sen itseään varten. Aivan samantapaisen kätki hän tuona aamuna neiti Dunbarin vaatekaappiin, ammuttuaan siitä yhden laukauksen, kuten hänen oli helppo tehdä metsässä huomiota herättämättä. Sitte hän lähti sillalle, keksittyään tämän erinomaisen ovelan keinon hävittää oma ascensa. Kun neiti Dunbar saapui, käytti hän viimeistä hengenvetoaan syytääkseen hänen silmilleen vihansa, ja kun toinen oli kuulopiirin ulkopuolella, toimeenpani hän julman aikomuksensa. Jokainen rengas on nyt paikallaan, ja

ketju on ehjä. Sanomalehdet tulevat kysymään ehkä, miksei lammikkoa heti tutkittu; on helppoa olla älykäs jälkempäin, mutta yhtä helppoa ei suinkaan ole ruveta naarailemaan sakean kaislikon mudassa, ellei ole täysin selvillä siitä, mitä on haettava ja miltä paikalta. No niin, Watson, me olemme auttaneet harvinaista naista ja myöskin peljättävää miestä. Jos he tulevaisuudessa liittävätkö kohtalonsa yhteen, mikä ei ole mahdotonta, niin saa rahamaailma ehkä nähdä, että hra Neil Gibson on oppinut jotakin siinä Surujen koulussa, jossa meidän on luettava maiset läksymme.»

A. CONAN DOYLE

J. I. FORAIN: OIKEUDESSA.
(Stenmanin taidesalonki.)